

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PUBLIKÁCIE / INFORMAČNÉ ZDROJE

HODNOTENIE ŽP		<p>Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2021 (2022)</p> <p>Podľa Ústavy SR každý má „právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia (ŽP) a o príčinách a následkoch tohto stavu“. Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí a zákon NR SR č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí definujú povinnosť každoročne vypracovať Správu o stave ŽP. Správa obsahuje údaje o stave ŽP v príslušnom roku a o príčinách a následkoch tohto stavu, ako aj údaje o trendoch jeho vývoja a opatreniach na ochranu a zlepšovanie ŽP, vrátane medzinárodnej spolupráce. Od roku 2019 slúži aj ako nástroj implementácie environmentálnej politiky (Envirostratégie 2030). Správy vydáva MŽP SR v spolupráci so SAŽP, prístupné sú v tlačenej i elektronickej verzii. https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/11401</p>	
		<p>Prehľad environmentálnych cieľov na obdobie rokov 2020 až 2050 platných pre SR (2020)</p> <p>Materiál bol spracovaný za účelom vytvorenia prehľadu definovaných cieľov environmentálnej politiky, ako aj sektorových politik vo vzťahu k životnému prostrediu platných pre Slovenskú republiku v období rokov 2020 – 2050, vrátane prehľadu príslušných dokumentov s anotáciami, z ktorých vyplývajú. Prehľad vychádza z podrobného zhodnotenia slovenskej legislatívy a príslušných zložkových a sektorových politik, ako aj relevantných európskych, či medzinárodných dokumentov. https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/11141</p>	
		<p>Životné prostredie Slovenskej republiky v kocke (2019)</p> <p>Cieľom publikácie je v prehľadnej a výstižnej forme priblížiť informácie o kvalite životného prostredia, informácie o využívaní prírodných zdrojov, pokroku SR v prechode na nízkouhlíkové, zelené hospodárstvo. Spracovaná je v slovensko-anglickej verzii s cieľom plniť informačnú a propagačnú funkciu aj na medzinárodnej úrovni. Publikácia je prístupná v tlačenej i elektronickej verzii. http://www.enviroportal.sk/spravy/detail/10421</p>	
		<p>Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky (2016)</p> <p>Environmentálna regionalizácia SR, IV. aktualizované a doplnené vydanie z roku 2016, prezentuje výsledky procesu, v ktorom sa podľa stanovených kritérií a postupov zhodnocujúcich životné prostredie a vplyvov naň kategorizuje územie SR do regiónov podľa rôzneho stupňa environmentálnej kvality. Publikácia je prístupná v tlačenej i elektronickej verzii v slovensko-anglickej jazykovej mutácii. http://www.enviroportal.sk/spravy/environmentalna-regionalizacia</p>	
	SEKTOROVÉ HODNOTENIE		<p>Stávajú sa sektory hospodárstva Slovenskej republiky zelenšími? (Sektorová indikátorová správa) (2022)</p> <p>Sektorové indikátorové správy hodnotia vzájomný vzťah vybraných sektorov hospodárstva a životného prostredia, ako aj mieru implementácie cieľov environmentálnej politiky do sektorovej politiky príslušného sektora. Správy sú vypracované SAŽP v spolupráci s MŽP SR a príslušnými rezortmi podľa metodiky EEA a OECD, a to za oblasti dopravy, energetiky, priemyselnej výroby, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Predmetná publikácia z roku 2022 je prístupná v tlačenej i elektronickej verzii v slovenskej i anglickej jazykovej mutácii. http://www.enviroportal.sk/spravy/detail/11701</p>
		<p>Vplyv domácností na životné prostredie (2023)</p> <p>Táto publikácia popisuje vplyv domácností na životné prostredie, pričom sa zameriava na analýzu rôznych faktorov, ktoré majú vplyv na životné prostredie v domácnostiach (napríklad energetickú účinnosť domu, spotrebu vody, palív a energií a produkciu odpadu). Venuje sa možnostiam, ako môžu domácnosti prispieť k ochrane životného prostredia, pričom k tomu poskytuje aj vybrané tipy a návody. Cieľom publikácie je zvýšiť povedomie o vplyve domácností na životné prostredie a motivovať ľudí k tomu, aby sa pomocou „zelených riešení“ pokúsili minimalizovať negatívne vplyvy svojich každodenných činností na životné prostredie. Publikácia je prístupná len v elektronickej verzii v slovenskom jazyku. https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/11782</p>	
		<p>Kľúčové indikátory</p> <p>Účelom vybraných kľúčových indikátorov životného prostredia je zabezpečenie informovanosti odbornej aj laickej verejnosti o životnom prostredí v SR poukazujúc na aktuálne environmentálne problémy. Vybrané kľúčové indikátory poskytujú stabilný základ hodnotenia pokroku v stave životného prostredia a patria k prioritným témam na dosiahnutie stanovených cieľov smerom k udržateľnému rozvoju na národnej aj medzinárodnej úrovni. Súbor kľúčových indikátorov zahŕňa 16 tematických oblastí životného prostredia (zložky a faktory ŽP, vrátane nástrojov starostlivosti o ŽP a vybraných sektorov) s celkovým počtom 38 indikátorov. Indikátory sú prístupné v slovensko-anglickej verzii. http://www.enviroportal.sk/indicator/101?langversion=sk</p>	

Sektorové indikátory

Sektorové indikátory sú prostriedkom hodnotenia pokroku v implementácii sektorových politík vo vzťahu k životnému prostrediu a stupňa integrácie environmentálnych aspektov do sektorových politík. Boli vytvorené pre vybraných sedem sektorov – priemyselná výroba, doprava, poľnohospodárstvo, lesníctvo, energetika, stavebníctvo a domácnosti (v minulosti aj cestovný ruch). Indikátory sú prístupné v slovenskej verzii.

<http://www.enviroportal.sk/indicator/123?langversion=sk>

Indikátory stavu a ochrany biodiverzity

Potreba sledovať a aktualizovať indikátory stavu a ochrany biodiverzity (ISOB) vyplýva o. i. z cieľa Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku (F.9). Súbor ISOB na Slovensku bol vypracovaný v zmysle uznesenia vlády SR č. 837/ 2007 k aktualizácii súboru ISOB na Slovensku. Aktuálny súbor ISOB bol prehodnotený a spracovaný v roku 2021. Cieľom predkladaného súboru indikátorov je poskytnúť komplexné a reprezentatívne informácie pre verejnosť o stave biodiverzity na Slovensku a faktoroch, ktoré tento stav priamo ovplyvňujú, odborníkom informácie pre hodnotenie reálneho stavu biodiverzity, ako aj pomáhať politikom pri rozhodovaní a riešení otázok týkajúcich sa biodiverzity a jej súvisiacich služieb. Aktualizovaný súbor ISOB je tvorený 46 indikátormi. Indikátory sú prístupné v slovenskej verzii.

<http://www.enviroportal.sk/indicator/301?langversion=sk>

Indikátory obehového hospodárstva

Európska komisia prijala ambiciózne „Balík opatrení pre obehové hospodárstvo“, ktorý pozostáva z Akčného plánu EÚ obsahujúceho opatrenia, ktoré pokrývajú celý životný cyklus výrobku: inteligentný dizajn výrobkov a výrobné procesy môžu pomôcť šetriť zdroje, vyhnúť sa neefektívnemu nakladaniu s odpadmi a vytvoríť nové obchodné príležitosti. Monitorovací rámec stanovený Európskou komisiou pozostáva z indikátorov rozdelených do štyroch tematických oblastí: Výroba a spotreba, Nakladanie s odpadmi, Sekundárne suroviny, Konkurencieschopnosť a inovácie. Indikátory sú prístupné v slovenskej verzii.

<https://www.enviroportal.sk/indicator/321?langversion=sk>

Obehové hospodárstvo – budúcnosť rozvoja Slovenska (2019)

Publikácia má za cieľ informovať o podstate a význame prechodu na obehové hospodárstvo, jeho ekonomických, environmentálnych a sociálnych dopadoch a prínosoch, medzinárodných východiskách a situácii na Slovensku. Zároveň má prostredníctvom prezentácie pozitívnych príkladov konkrétnych uskutočnených aktivít a projektov ambíciu stať sa prostriedkom na sprístupnenie a výmenu skúseností a taktiež ich prezentáciu vo vzťahu k medzinárodnej úrovni.

<https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/9202>

Slovenská republika smerom k zelenému hospodárstvu (2016)

Publikácia sumarizuje súčasnú situáciu, ako aj perspektívy SR na jej ceste budovania hospodárstva s prívlastkom „zelené“. Jej snahou je zorientovať čitateľa v téme zeleného hospodárstva. Poskytuje informácie formou prístupnou všetkým zainteresovaným skupinám. Stručný prehľad týkajúci sa všeobecných informácií o zelených iniciatívach na medzinárodnej úrovni, popis súčasného stavu v SR a indikátorové vyhodnotenie tohto stavu tvorí základ na pochopenie cieľov a princípov prechodu od „budovania tradičného hospodárstva“ na cestu „budovania zeleného hospodárstva“. Formou príkladov dobrej praxe publikácia poukazuje na konkrétne aktivity podporujúce prechod na zelený rast a ich výsledky, realizované rôznymi skupinami – zástupcami štátnej správy, samosprávy, odborných, vzdelávacích a výskumných organizácií, podnikateľskými subjektmi, mimovládny organizáciami. Tieto príklady sú inšpiráciou pre ďalšie domáce subjekty a zároveň prezentáciou aktívneho prístupu v podmienkach SR vo vzťahu k zahraničiu. Publikácia je prístupná v slovensko-anglickej verzii.

<http://www.enviroportal.sk/spravy/detail/6882>

Zelená domácnosť alebo konajme 3E - ekonomicky, environmentálne, eticky (2016)

Dôvodom vzniku publikácie bolo ozrejmiť, vysvetliť, priblížiť, navrhnúť a poradiť kroky domácnostiam, ktoré chcú šetriť životné prostredie a priaznivo vplyvať na životnú úroveň či kvalitu života. Publikácia poukazuje na fakt, že je možné, niekedy naozaj jednoduchými a finančne nenáročnými krokmi šetriť prírodné zdroje aj rodinný rozpočet. Určená je pre všetkých členov domácnosti, ktorí už dokážu racionálne zväžiť dôsledky svojho konania (odporúčaný vek je od II. stupňa základnej školy). Publikácia je prístupná v slovenskej verzii.

<http://www.enviroportal.sk/spravy/detail/6881>

Globálne megatrendy v životnom prostredí. Aktualizácia environmentálnych globálnych megatrendov a ich implikácie pre Slovensko (2023)

Táto publikácia čitateľovi približuje tri hlavné oblasti súčasnej environmentálnej krízy: strata biodiverzity, zmena klímy a znečisťovanie životného prostredia. Každému megatrendu je venovaná samostatná kapitola. Štruktúra kapitoly je rovnaká a okrem pomenovania hnacích síl obsahuje aj bližší popis súčasných trendov, ich implikácií, z nich vyplývajúcich rizík, ale aj výziev a možností riešenia. Publikácia je prístupná len elektronicky v slovenskej verzii.

<https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/11881>

Modely pre biodiverzitu do roku 2050 (2022)

Štúdia prináša nový pohľad do budúcnosti prírody Slovenska z hľadiska zmien vo využívaní krajiny, pričom využíva 5 historických časových horizontov európskeho programu mapovania krajiny pokrývky Corine Land Cover. Práca nadväzuje na publikáciu Scenáre pre prírodu Slovenska do roku 2050 a dopĺňa prevažne kvalitatívne údaje o kvantitatívny a priestorový rozmer. Na základe minulých a súčasných trendov modeluje zmeny súvisiace s prírodou a biodiverzitou zo strednodobého (do roku 2030) a dlhodobého hľadiska (približne do roku 2050).

<https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/11361>

Scenáre pre prírodu Slovenska do roku 2050 (2020)

Táto monografia je prvou komplexnou výhľadovou štúdiou zameranou na environmentálnu politiku na Slovensku. Scenáre predstavené v tejto publikácii vám ukážu rôzne možné vývojové trajektórie pre prírodu Slovenska. Zamýšľajú sa nad hybnými silami zmien a ilustrujú aj rôzne sociálno-ekonomické faktory, ktoré k nim môžu viesť. Hlavným výstupom je vypracovanie základného scenára a štyroch hlavných scenárov možných vývojových trajektórií pre prírodu Slovenska.

<https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/10621>

